РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2019/300 НА КОМИСИЯТА

от 19 февруари 2019 година

за установяване на общ план за управление на кризи в областта на безопасността на храните и фуражите

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните ([1]), и по-специално член 55 от него,

като има предвид, че:

(1) Член 55 от Регламент (ЕО) № 178/2002 предвижда задължение за Комисията да изготви, в тясно сътрудничество с Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) и държавите членки, общ план за управление на кризи в областта на безопасността на храните и фуражите (наричан по-долу „общият план“). Общият план бе съответно установен с Решение 2004/478/ЕО на Комисията ([2]).

(2) След приемането на Решение 2004/478/ЕО на Комисията, в рамките на поредица от инциденти, свързани с храни и фуражи, бе натрупан допълнителен опит в областта на координацията на управлението на кризи на равнището на ЕС.

(3) Натрупаният през годините опит, предмет на анализ в оценката по REFIT на Регламент (ЕО) № 178/2002 (проверка за пригодност на общото законодателство в областта на храните) ([3]), показа, че е необходимо да се подложи наново на оценка управлението на кризите в областта на храните и фуражите на равнището на Съюза и на национално равнище. Констатирано бе, че успоредно с управлението на кризи е наложително да се наблегне повече на подготвеността за кризисни ситуации, за да се избегне или сведе до минимум въздействието върху общественото здраве на конкретна криза, свързана с храни или фуражи. Подобно пренасочване на усилията би могло да намали в значителна степен икономическото въздействие (например търговските ограничения) на всяка една свързана с храни или фуражи криза и по този начин да допринесе за постигането на целта на Комисията по отношение на работните места, растежа и инвестициите. Освен това е необходимо да нарасне ролята на Комисията, що се отнася до комуникацията и координацията като цяло между държавите членки в тази област. Проверката за пригодност на общото законодателство в областта на храните съдържа определен брой препоръки за повишаване на ефикасността на общия план.

(4) На ЕОБХ е възложена задачата да излиза със становища, които да служат като научна основа за приемането на мерки от страна на Съюза, и да оказва научна и техническа помощ в рамките на процедурите за управление на кризи в областта на храните и фуражите. Ролята на ЕОБХ в общия план следва да бъде прецизирана и подсилена с оглед на придобития опит.

(5) При едновременно зачитане на компетентността на всяка от агенциите, ЕОБХ следва да работи координирано с другите имащи отношение научни инстанции на Съюза, като например Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC), Европейската агенция по химикали (ECHA), Европейската агенция по лекарствата (EMA) и групата от експерти, определени от Научния и технически комитет по член 31 от Договора за Евратом ([4]), когато е наложително те да дадат своя принос или да предприемат действия в рамките на съответната си компетентност. Освен това в общия план е нужно да се гарантира координацията със системите на ECDC, осигуряващи необходимата подготвеност и реагиране в кризисни ситуации при установени случаи при хора, така че здравните органи и заинтересованите страни да бъдат предупреждавани за възможна свързана с храни или фуражи криза, която би могла да има последици за здравето на човека.

(6) С Решение № 1082/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([5]) се установяват правила за епидемиологичен надзор, мониторинг, ранно предупреждение и борба със сериозните трансгранични заплахи за здравето, включително за планиране на режима на готовност и реакция във връзка с тези дейности, в случай на заплахи с биологичен, химичен, екологичен и неизвестен произход, и се създава Системата за ранно предупреждение и

([1]) ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1.
([2]) Решение 2004/478/ЕО на Комисията от 29 април 2004 г. относно приемането на общ план за управление на кризите в областта на безопасността на храните/фуражите (ОВ L 160, 30.4.2004 г., стр. 98).
([3]) Работен документ на службите на Комисията, Оценка по Програмата на Комисията за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT) на общото законодателство в областта на храните (Регламент (ЕО) № 178/2002), SWD(2018) 37 от 15.1.2018 г.
([4]) https://ec.europa.eu/energy/en/group-experts
([5]) Решение № 1082/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. за сериозните трансгранични заплахи за здравето и за отмяна на Решение № 2119/98/ЕО (ОВ L 293, 5.11.2013 г., стр. 1).

реагиране (СРПР). Предвид потенциалната взаимовръзка на тези дейности с готовността за действие при кризи и управлението на кризи в областта на хранителната верига, относимите ред и условия, предвидени в Решение № 1082/2013/ЕС, също следва да бъдат взети предвид в общия план.

(7) Общият план на Съюза следва да бъде преработен, като в него се включат процедури за улесняване на координацията с националните планове за действие в извънредни ситуации по отношение на храните и фуражите, които трябва да бъдат изготвени в съответствие с член 115 от Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета ([6]) относно официалния контрол.

(8) Основната цел на настоящото решение е опазването на общественото здраве в Съюза. По тази причина общият план следва да обхване само ситуациите, свързани с пряк или косвен риск за общественото здраве в съответствие с член 55 от Регламент (ЕО) № 178/2002. Рисковете за общественото здраве могат да бъдат от биологично, химично и физично естество. Към тях спадат опасностите, свързани с наличието на алергени и радиоактивност. Подходът, принципите и практическите процедури, които ще залегнат в общия план, обаче могат да бъдат разглеждани и като насоки за управлението на други инциденти с хранителен произход, които не представляват такъв риск за общественото здраве.

(9) През 2017 г. Комисията извърши вътрешен одит на готовността за действие при кризи на ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“, при който бяха установени някои слабости в съществуващия общ план, които е необходимо да бъдат отстранени.

(10) Бяха направени някои заключения по време на министерската конференция от 26 септември 2017 г. относно последващите действия във връзка с инцидента с фипронил ([7]). При все че в центъра на вниманието на този форум бяха въпросният инцидент и съответните финансови измами, някои от въпросните заключения са релевантни за управлението на кризи в областта на храните и фуражите като цяло, включително създаването на единно звено за контакт във всяка държава членка за координация на управлението на подобни кризи по отношение на всяка национална административна организация.

(11) Поради това Решение 2004/478/ЕО следва да се отмени и замени с ново решение за създаването на актуализиран общ план, за да се вземе под внимание опитът, натрупан в периода след приемането на Решение 2004/478/ЕО на Комисията, и общият план да се адаптира към развоя в тази област в най-ново време.

(12) С настоящото решение следва да се очертае поетапен подход по отношение на това кои видове ситуации следва да се разглеждат като кризисни, включително свързаните с това критерии. Не всички ситуации, които могат да попаднат в приложното поле на член 55, ще изискват непременно създаването на кризисно звено в съответствие с член 56 от Регламент (ЕО) № 178/2002, но при всички положения за тях може да бъде от полза евентуалната засилена координация на равнището на Съюза. Споменатите критерии следва да включват сериозността и мащаба на инцидента от гледна точка на въздействието му върху общественото здраве, начина, по който се възприема от потребителите и политическата му чувствителност, особено когато източникът все още не е известен със сигурност, дали инцидентът е умишлено причинен (например биотероризъм или странична последица от измама) с цел създаване на кризисна ситуация (например биотероризъм), а също повтарящи се предишни инциденти поради евентуалната липса на достатъчно ефикасни мерки за предотвратяването им.

(13) Координацията между различните органи на равнището на Съюза и на национално равнище, системите за предупреждение и информиране и лабораториите е необходима за обмена на информация и предприемането на мерки за управление на всяка една кризисна ситуация. В това отношение взаимната свързаност между Системата за ранно предупреждение и реагиране и други системи за предупреждение и информиране на равнището на Съюза, като например Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи ще заздрави подхода „Едно здраве“; например ще позволи да бъдат координирани дейностите на органите, отговарящи за безопасността на храните и общественото здравеопазване, по един и същ инцидент, посредством предоставяне на органите за безопасност на храните на достъп до разпространяваната от органите на публичната власт информация за установените случаи при хора.

(14) Задължително условие за ефективното управление на кризите в хранителната и фуражната верига е преди възникването на самия инцидент вече да има въведени практически процедури, позволяващи да се постигне необходимата готовност за засилена координация на равнището на Съюза.

(15) Приложимите практически процедури в ситуациите, визирани в член 55 от Регламент (ЕО) № 178/2002, следва да бъдат ясно дефинирани, за да се гарантира гладко протичаща и бърза реакция в подобни ситуации. По същите причини следва да се определят ролята, съставът и практическото функциониране на кризисното звено.

([6]) Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (Регламент относно официалния контрол) (ОВ L 95, 7.4.2017 г., стр. 1).

([7]) https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/rasff_fipronil-incident_conclusions_201709.pdf

(16) Осигуряването на подплътена с фактически данни комуникация в реално време с широката общественост и търговските партньори е фактор от съществено значение, допринасящ за опазването на общественото здраве, тъй като предотвратява по-нататъшното разпространение на рисковете, и за възстановяване на доверието в безопасността на храните или фуражите, които не са засегнати от инцидента. Поради това дефинирането на приложимите принципи за прозрачност и наличието на комуникационна стратегия са съществени елементи на управлението на кризи.

(17) Настоящият общ план беше предмет на консултации с ЕОБХ и беше обсъден с държавите членки в рамките на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

1. С настоящото решение се установява общ план за управление на кризите в областта на безопасността на храните и фуражите в съответствие с член 55 от Регламент (ЕО) № 178/2002.

2. Планът обхваща следните два вида ситуации:

а) ситуации, изискващи засилена координация на равнището на Съюза, и

б) ситуации, изискващи създаването на кризисно звено, обединяващо представители на Комисията, както и на засегнатите държави членки и на имащите отношение агенции на Съюза.

3. Планът съдържа описание и на необходимите практически процедури за подобряване на подготвеността и за управлението на инциденти на равнището на Съюза, включително комуникационна стратегия, съобразена с принципа за прозрачност.

Член 2

Приложно поле

Общият план се прилага за ситуации, предполагащи наличието на преки или косвени рискове за общественото здраве, произтичащи от храни и фуражи — по-специално във връзка с евентуална опасност от биологично, химично и физично естество, каквато представляват тези храни и фуражи, — които рискове няма вероятност да бъдат предотвратени, отстранени или понижени до приемливо ниво посредством съществуващите разпоредби или не могат да бъдат адекватно управлявани единствено чрез прилагането на спешни мерки в съответствие с член 53 или 54 от Регламент (ЕО) № 178/2002.

Член 3

Цели

Настоящото решение има за цел максимално да се ограничат мащабът на въздействие на свързаните с храни или фуражи инциденти и последиците от тях за общественото здраве, като се гарантира по-добра подготвеност и ефективно управление.

Член 4

Определения

За целите на настоящото решение се прилагат следните определения:

1. „Инцидент“ означава откриването на опасност от биологично, химично или физично естество в храни, фуражи или при хора, която може да доведе до възникването или да сочи наличието на възможен риск за общественото здраве, който предполага излагането на повече от едно лице на същата опасност, или ситуация, при която броят на случаите при хора или на откритите случаи на опасност надхвърля очаквания брой и същевременно случаите са свързани или вероятно са свързани със същия хранителен или фуражен източник;

2. „огнище на токсична инфекция от хранителен произход“ означава огнище по смисъла на определението в член 2, параграф 2, буква г) от Директива 2003/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([8]);

3. „кризисен координатор“ означава лице и неговият заместник, които в рамките на европейските инстанции и компетентните органи на държавите членки изпълняват ролята на единно звено за контакт, за да се гарантира ефикасен обмен на информация между всички партньори, участващи в координирането на общия план, както и ефективното вземане на решения и изпълнение на действия в кръга на компетентност на неговата организация.

ГЛАВА II

Структури и процедури в областта на подготвеността

Член 5

Кризисни координатори

Всяка държава членка, ЕОБХ и Комисията определят по един кризисен координатор и негов заместник, за изпълнението на задачите, предвидени в приложение I. Комисията текущо актуализира списъка с имената и координатите за връзка на определените „кризисни координатори“ и техните заместници. Кризисните координатори се срещат редовно, поне веднъж годишно, по време на заседания, организирани от Комисията с цел представяне на инициативи на равнището на Съюза, съгласуване на националните планове за действие в извънредни ситуации и проследяване и оценка на управлението на наскоро възникнали кризи в съответствие с член 22.

Член 6

Системи за предупреждение и информиране

Комисията осигурява свързаността на Системата за ранно предупреждение и реагиране (СРПР) с други системи за предупреждение и информиране на равнището на Съюза и информационни системи, включително Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Подаването на данни чрез мрежите за предупреждение подлежи на допълнително хармонизиране.

Член 7

Лаборатории

Комисията и държавите членки гарантират поддържането на мрежа от европейски и национални референтни лаборатории, както и от други официални лаборатории, в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/625, която е в готовност да предоставя при нужда бърза и висококачествена аналитична подкрепа по отношение на най-значимите опасности, свързани с храни и фуражи.

Член 8

Обучение, тренировъчни занятия и най-съвременни инструменти

Комисията предлага усъвършенствани модули за обучение в областта на подготвеността за кризи с хранителен произход, разследването във връзка с възникнали огнища на токсични инфекции от хранителен произход и други аспекти на управлението на инциденти по линия на своята програма „По-добро обучение за по-безопасни храни“ ([9]), като насърчава подхода „Едно здраве“.

Комисията редовно организира тренировъчни занятия за симулиране на свързани с храни и фуражи инциденти с държавите членки, включително техните комуникационни аспекти, при което основно набляга на подготвеността и на управлението на инцидентите. Имащите отношение агенции на Съюза участват в тях; Комисията от своя страна се присъединява към подобни тренировъчни занятия, организирани от агенциите в рамките на тяхната компетентност. Възникването на крупен инцидент в реални условия може да замени една такова симулационно занятие. След всяко едно занятие Комисията представя конкретни заключения на следващото заседание на кризисните координатори по член 5.

Комисията осигурява съответно проследяване на това доколко адекватна е подготвеността в държавите членки, като следи за това същите да разполагат с национален план за действие в извънредни ситуации по отношение на храните и фуражите и одитира въпросните планове.

Комисията насърчава използването на най-съвременни инструменти на равнището на ЕС, като например инструменти за проследимост на продуктите, анализи за молекулярно типизиране (включително пълен геномен секвентен анализ) и споделянето на резултатите в базата данни на ЕОБХ и Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC) за молекулярно типизиране на патогенни агенти, открити при хората, животните, в храните, във фуражите и в заобикалящата храните/фуражите среда.

([8]) Директива 2003/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 ноември 2003 г. относно мониторинга на зоонозите и заразните агенти, причиняващи зоонози, за изменение на Решение 90/424/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 92/117/ЕИО на Съвета (ОВ L 325, 12.12.2003 г., стр. 31).

([9]) https://ec.europa.eu/food/safety/btsf_en

Член 9

Непрекъснато събиране, следене и анализ на информация

Комисията непрекъснато събира, следи и анализира информация за преките и косвените трансгранични заплахи, произхождащи от изброените в приложение II източници.

ГЛАВА III

Засилена координация на равнището на Съюза

Член 10

Ситуации, изискващи засилена координация на равнището на Съюза

1. В ситуациите, описани в параграф 2, Комисията засилва координацията на равнището на Съюза при управлението на отделните инциденти, въз основа на информацията, посочена в член 9, и в тясна координация с имащите отношение органи на Съюза за оценка на риска.

2. Предвидената в параграф 1 засилена координация на равнището на Съюза се изисква, когато:

а) е налице

i) пряк или косвен риск за общественото здраве, породен от установена опасност в храни или фуражи в две или повече държави членки, при което е налице епидемиологична връзка (например установени случаи при хора и/или смъртни случаи в различни държави членки, които са подкрепени с надеждни аналитични или епидемиологични доказателства за такава връзка) и/или изразяваща се в проследимост връзка (например разпределение на евентуално заразени храни или фуражи в различни държави членки),

или

ii) свързана с установената опасност сериозна потенциална опасност за функционирането на вътрешния пазар в областта на храните или фуражите;

и

б) са налице:

i) сериозни последици за здравето, свързани с установената опасност, или

ii) разногласие между държавите членки относно действията, които следва да бъдат предприети, или

iii) затруднения във връзка с установяването на източника на риска.

3. Компетентните органи на държавите членки и европейските институции могат да поискат от Комисията да засили осъществяваната от нея координация въз основа на критериите, посочени в параграф 2, букви а) и б).

Член 11

Практически процедури за засилена координация на равнището на Съюза

Осъществяваната от страна на Комисията координация на управлението на отделните инциденти от съответните служби се състои от процедурите, предвидени в глава V.

ГЛАВА IV

Създаване на кризисно звено

Член 12

Ситуация, изискваща създаването на кризисно звено

1. В ситуациите, описани в параграф 2, Комисията създава кризисно звено в съответствие с член 56 от Регламент (ЕО) № 178/2002 (наричано по-долу „кризисното звено“).

2. Създаване на кризисно звено се изисква, когато:

а) е установен пряк или косвен риск за общественото здраве в две или повече държави членки, което води до особено деликатна ситуация в репутационен, възприятиен или политически план,

и

б) са налице

i) сериозен риск за човешкото здраве, особено когато са регистрирани или може да се очаква да настъпят голям брой смъртни случаи,

или

ii) повтарящи се инциденти, водещи до сериозен риск за човешкото здраве,

или

iii) подозрение или признаци за био- или химически тероризъм или значително радиоактивно замърсяване.

Член 13

Роля на кризисното звено

1. Кризисното звено отговаря за разработването в кратък срок, координацията и изпълнението на стратегия за реагиране при кризи, включително комуникационните ѝ аспекти. След като бъде установен източникът на заразата, кризисното звено — подпомагано от ЕОБХ и други експерти, при необходимост — координира разследването във връзка с проследимостта (назад и напред), а също следи отблизо действията по изтегляне и изземване на продуктите, когато въпросните храни или фуражи са били разпределени между няколко държави членки.

2. Всяка засегната държава членка отговаря за провеждането на разследванията във връзка с проследимостта, изтеглянето или изземването на продуктите на нейна територия.

Член 14

Практически процедури, осъществявани от кризисното звено

1. При изпълнението на задачите, посочени в член 57 от Регламент (ЕО) № 178/2002 и по-подробно описани в членове 8—10 от настоящото решение, се прилагат процедурите, предвидени в глава V от настоящото решение.

2. Членовете на кризисното звено са непрекъснато на разположение по време на кризата.

Член 15

Състав и функциониране на кризисното звено

1. Кризисното звено се състои от членовете на мрежата на кризисните координатори (или техните заместници) от Комисията, ЕОБХ, поне от пряко засегнатите държави членки и, ако е необходимо, специализирани представители на Комисията, ЕОБХ, ECDC, а когато е целесъобразно — и на други агенции на Съюза и на пряко засегнатите държава членка или държави членки. Специалисти по въпросите на комуникацията от съответните органи на национално равнище и на равнището на Съюза също са част от кризисното звено.

2. Кризисното звено може също така да обмисли възможността за консултиране с други експерти или с всички членове на мрежата на кризисните координатори, ако това е необходимо за целите на управлението на определена криза, а също така може да потърси постоянна или *ad hoc* помощ от конкретни експерти.

3. Кризисният координатор от страна на Комисията (или неговият заместник) председателства кризисното звено. Той осигурява гладкото функциониране на кризисното звено и разпределението на задачите между членовете, като взема под внимание тяхната компетентност. Непосредствено след създаването на кризисното звено председателят поканва членовете на мрежата на кризисните координатори да вземат участие в първото му заседание.

4. Председателят осигурява координацията между работата на кризисното звено и процеса на вземане на решения. Той се подпомага от съответния технически експерт или експерти на компетентното техническо звено или звена в Комисията.

5. Кризисните координатори от засегнатите държавите членки осигуряват участието в заседанията, аудио- и видеоконференциите на кризисното звено на лица, поставени на разположение, притежаващи необходимия експертен опит и адекватни правомощия. ЕОБХ, ECDC и компетентната референтна лаборатория на ЕС оказват, според нуждите, научно и техническо съдействие в рамките на своята компетентност.

6. Кризисното звено отговаря за поддържането на тесни контакти и обмена на информация със заинтересованите страни.

7. Кризисното звено отговаря за изготвянето на координирана комуникационна стратегия, ориентирана към широката общественост, и по-специално за изготвянето на подплътени с фактически данни послания в реално време.

8. Комисията оказва достатъчно административна подкрепа за организирането на заседанията на кризисното звено (например във връзка с изготвянето на протоколите и други административни нужди) и предоставя на кризисното звено на необходимите човешки и материални ресурси за гладкото протичане на неговата работа (например заседателни зали, средства за комуникация и т.н.). Кризисното звено използва техническите средства, с които разполагат съществуващите мрежи за предупреждение за целите на съобщаване или разпространение на информация, в частност за разпределяне на потока от информационни запитвания и за събиране на тази информация.

Член 16

Развръзка на кризата

Процедурите, предвидени в членове 14 и 15, продължават да се прилагат до намиране на развръзка на кризата.

След консултация с кризисното звено Комисията решава дали кризата е намерила своята окончателна развръзка или може да бъде отнесена към по-ниската категория на инцидент, изискващ единствено засилена координация на равнището на Съюза. Ако бъде взето такова решение, всички членове на кризисното звено се уведомяват за съответната развръзка.

В допълнение към подадената чрез RASFF информация за засегнатите продукти и предприетите мерки, Комисията може да поиска от държавите членки да предоставят информация за установените нови случаи при хора, за да анализира развитието на ситуацията и да се произнесе относно развръзката на кризата.

Член 17

Оценка след кризата

Най-малко след всяка ситуация, изискваща създаването на кризисно звено, Комисията изготвя доклад, включващ оценка след инцидента, включително консултация със засегнатите и други заинтересовани страни.

В светлината на въпросната оценка се провежда среща на всички кризисни координатори с цел да се извлекат евентуални поуки и, ако е целесъобразно, да се набележат всякакви необходими подобрения в работните процедури и инструменти, използвани при управлението на съответната криза.

ГЛАВА V

Процедури за управление на инциденти

Член 18

Основни практически процедури

Осъществяваната от страна на Комисията координация на управлението на отделен инцидент от компетентната служба включва, според нуждите, следните дейности:

а) анализиране на данните, подадени чрез съответната система за бързо предупреждение (RASFF и/или СРПР), с цел откриване на ситуациите, визирани в член 10 или 12;

б) при откриване на някоя от ситуациите, визирани в член 10 или 12 — установяване на липсващите данни и поискване от държавите членки или заинтересованите страни да предоставят допълнителна информация чрез подходяща система за бързо предупреждение, а също така проследяване назад и напред на замесените храни и фуражи;

в) организиране на видео- или аудиоконференции със засегнатите държави членки, имащите отношение агенции на Съюза (ЕОБХ, а когато е целесъобразно — ECDC и други оценяващи органи), съответните европейски референтни лаборатории (РЛЕС), експерти, включително мрежата на кризисните координатори по член 5, чието участие се допълва, при нужда, от това на представители на органите, отговарящи за безопасността на храните и общественото здраве;

г) координиране с държавите членки и агенциите на ЕС извършването на първоначална оценка на последиците за общественото здраве;

д) координиране на каналите за комуникация и на действията между Комисията, държавите членки и ЕОБХ, а когато е целесъобразно — и други агенции на Съюза, търговските партньори и други заинтересовани страни;

е) изпращане на експертни мисии на място, когато това е необходимо за подпомагане на разследването;

ж) в зависимост от ситуацията — използване на част или цялата мрежа на кризисните координатори за събиране и разпространение на информация и за координиране на споменатите съответни действия.

Член 19

Допълнителни практически процедури

Наред с това, Комисията разработва съвместно с ЕОБХ, а когато е целесъобразно — и с ECDC, някои допълнителни процедури и инструменти с цел да се подкрепи възможно най-бързото достигане до развръзка на инцидента и да се ограничат последиците от него за общественото здраве. Тези процедури могат да включват по-специално:

а) бързото характеризиране и идентифициране на източниците на огнища, благодарение на поддържането и използването на база данни за молекулярно типизиране на патогенните агенти, открити при хората, животните, в храните и във фуражите;

б) в случай на биологичен риск — съвместни бързи оценки на огнището от ЕОБХ и ECDC в съответствие с договорена стандартна процедура за действие;

в) рамка за бърза оценка на химичния риск от страна на ЕОБХ;

г) процедури за проследяване на различните аспекти на въздействието на предприетите действия.

ГЛАВА VI

Комуникация

Член 20

Прозрачност и комуникация

Спрямо обмена на информация в рамките на RASFF се прилагат специфичните правила за поверителност, предвидени в член 52 от Регламент (ЕО) № 178/2002. Когато бъде установен определен риск, комуникацията има за цел да се даде — в изпреварващ порядък или като реакция на тях — отговор на въпросите, повдигани от пресата, широката общественост или търговските партньори, относно установените опасности, представляваните от тях рискове и предприетите мерки.

Член 21

Комуникационна стратегия по време на всички инциденти

1. По време на възникнал инцидент Комисията координира, като част от реакцията на него, предоставянето на широката общественост на ясна, целенасочена и ефективна информация за оценката и управлението на риска, включително такава, по отношение на която е налице известна несигурност. Информацията за широката общественост е навременна, достоверна, надеждна и съгласувана между Съюза и неговите държави членки. Комисията, ЕОБХ, Европейският център за профилактика и контрол върху заболяванията и държавите членки координират комуникацията помежду си по прозрачен начин, така че да се избегне изпращането на разнопосочни послания и даването на противоречива информация.

(2) Като част от координацията Комисията, ЕОБХ, Европейският център за профилактика и контрол върху заболяванията — в случаите, които са от неговата специфична компетентност — и държавите членки се информират взаимно в предварителен порядък за планираните и важни за тях съобщения, отнасящи се за конкретно огнище на токсична инфекция (например чрез аудиоконференции). Освен това държавите членки незабавно информират засегнатите стопански субекти в областта на храните, след като бъдат събрани надеждни доказателства за възможния източник на огнище на токсична инфекция.

3. Държавите членки биват информирани с посредничеството на техните кризисни координатори с цел да се гарантира необходимата съгласуваност при съобщаването за риска. Комисията държи в течение Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите и Комитета за здравна сигурност за управлението на кризата и за комуникационната си стратегия.

4. Когато установената опасност нанася вреда на търговията с трети държави, се прибягва до Международната мрежа на органите по безопасност на храните (INFOSAN) към СЗО, без това да води до отпадане на необходимостта от допълнителен двустранен обмен на информация с търговските партньори и компетентните органи в тези трети държави.

5. Комисията и държавите членки предоставят допълнителна информация на имащите отношение международни организации, като например Световната здравна организация (СЗО), Световната организация по здравеопазване на животните (OIE) и Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО), според случая.

6. Задачите във връзка с комуникацията при кризи в рамките на мрежата на кризисните координатори са подробно описани в приложение I.

Член 22

Специфична за кризисното звено комуникационна стратегия

1. Когато ситуацията изисква създаването на кризисно звено, въпросното звено координира комуникацията и веднага разработва специфична комуникационна стратегия, която има за цел широката общественост да бъде осведомявана за рисковете и предприетите мерки. Комисията подготвя образец на такава стратегия. Комуникационната стратегия съдържа ключовите послания към основните целеви групи и основните комуникационни средства за тяхното разпространяване.

2. Комуникационната стратегия има за цел, при използване на практическите процедури, предвидени в глава V, широката общественост и стопанските субекти, включително търговските партньори в сектора на храните, да бъдат осведомявани посредством:

а) съгласувани и координирани послания;

б) ефективна комуникация относно рисковете;

в) наблягане на текущите разследвания и предприетите предпазни мерки, когато източникът не е известен със сигурност;

г) предоставяне на надеждни данни (резултати от анализи, епидемиологични доказателства и др.) в подкрепа на заеманите позиции и предприетите мерки;

д) предоставяне на гаранции по отношение на безопасността на продуктите, които не са замесени в кризата, включително ясна информация относно вида или видовете засегнати продукти и тези, които са незасегнати;

е) отправяне на послания във връзка с успешни мерки и постигнати резултати, основани на надеждни доказателства: например идентифициране и изтегляне на засегнатите партиди в резултат на ефективно разследване.

3. Държавите членки, които са пряко засегнати от инцидента и същевременно се явяват членове на кризисното звено, полагат необходимите усилия, за да гарантират съгласуваността на своите комуникационни дейности с приетата от кризисното звено комуникационна стратегия.

4. Комуникационната стратегия включва установяването на подходящи контакти със засегнатите държави извън Съюза с цел предоставяне на последните на ясна, точна и непротиворечива информация за развитието на управлението на съответната криза.

ГЛАВА VII

Заключителни разпоредби

Член 23

Многогодишен план

Комисията изготвя петгодишен план за изпълнение на общия план, който впоследствие бива актуализиран веднъж на пет години в зависимост от набелязаните нужди.

Член 24

Отмяна

Решение 2004/478/ЕО на Комисията се отменя.

Член 25

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на 19 февруари 2019 година.

За Комисията

Председател

Jean-Claude JUNCKER

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Задачи на кризисните координатори в съответствие с член 5

Общи задачи

Кризисният координатор на всяка държава членка действа като единно звено за контакт, имащо за задача да осигури:

— координацията на национално равнище в случай на инциденти или кризи, свързани с храни или фуражи;

— ефикасното използване на мрежите за предупреждение в случай на инцидент или кризисна ситуация;

— представянето, по искане на Комисията, на националния план за действие в извънредни ситуации на съответната държава по време на заседанията на кризисните координатори;

— участието в аудиоконференциите, организирани от Комисията по време на засилена координация или кризисна ситуация, и последващите действия;

— предоставянето, по време на заседанието след преодоляването на кризата, на обратна връзка по отношение на евентуално констатираните пропуски и областите, в които е необходимо подобрение;

— създаването на здрави връзки между кризисните координатори и изграждането на доверие между партньорите чрез обмяна на опит;

— участието в симулационни занятия на национално и европейско равнище, включително в организираните от ЕОБХ и други европейски инстанции.

Задачи във връзка с комуникацията при кризи

Кризисните координатори, в рамките на своята компетентност, отговарят също така за координирането на комуникацията при кризи на национално равнище и на равнището на Съюза, например във връзка с взети мерки, свързани със здравето препоръки и др.

В областта на комуникацията, те имат за задача:

— да осигурят спазването на предвидените в глава VI принципи за прозрачност и комуникационна стратегия на национално равнище;

— да подпомагат изработването на цялостна комуникационна стратегия за управление на инциденти или кризи, свързани с храни или фуражи;

— да предоставят експертна помощ и ръководни насоки във връзка с комуникацията при кризи на отговорните фактори, например за това по какъв начин да се представят здравните мерки пред широката общественост;

— да формулират ключовите послания или единна позиция, която да се възприеме от партньорите, по време на инцидент или криза, в рамките на създадени по конкретния повод мрежи или аудиоконференции;

— да разпространяват ключовите послания в социалните медии и при използване на други инструменти (например специална интернет страница), включително, при нужда, като използват мрежата на експерти по комуникация към ЕОБХ;

— да следят за реакциите от страна на медиите и на други източници, които се явяват изразители на общественото мнение (например социалните медии), по време на инцидент или криза, и да информират мрежата за тях;

— да координират продиктувани от търсенето средства за комуникация (например често задавани въпроси, горещи линии и др.);

— да осигурят необходимата съгласуваност с извършваните от ЕОБХ и ECDC оценки на риска, включително съвместните бързи оценки на възникнали огнища, и свързаните с тях комуникационни дейности;

— да бъдат консултирани, преди тяхното разпространение в публичното пространство, по повод на съобщения на ЕОБХ и ECDC по време на кризисна ситуация, във връзка със съобщаваната научна информация за риска.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Източници за събиране на информация за инцидентите, визирани в член 9

Комисията непрекъснато следи и събира информация от:

1) Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF), визирана в член 50 от Регламент (ЕО) № 178/2002;

2) когато е целесъобразно, Системата за ранно предупреждение и реагиране (СРПР), визирана в член 8 от Решение № 1082/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([1]);

3) ЕОБХ, включително нейните научни мрежи ([2]);

4) ECDC, включително Системата за събиране на епидемиологични сведения (EPIS) ([3]) — комуникационна платформа, позволяваща определени експерти в областта на общественото здраве и безопасността на храните да обменят техническа информация във връзка с преценката за това дали съществуващи и нововъзникващи заплахи за общественото здраве могат да имат потенциално въздействие в Европа;

5) съвместното събиране от страна на ЕОБХ/ECDC на данни за молекулярното типизиране;

6) обобщения годишен доклад на Съюза за тенденциите и източниците на зоонози, причинителите на зоонози и огнищата на токсични инфекции от хранителен произход ([4]):

7) Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите (комитета PAFF) ([5]);

8) мрежата на европейските (РЛЕС) и националните (НРЛ) референтни лаборатории ([6]);

9) Комитета за здравна сигурност (КЗС) ([7]);

10) Системата за управление на информацията относно официалния контрол (IMSOC) — компютризирана система, на етап проект, имаща за цел да интегрира, а ако е необходимо — и да надгражда, всички съществуващи информационни системи в тази област, управлявани от Комисията в съответствие с членове 131—136 от Регламент (ЕС) 2017/625;

11) Системата на Европейската общност за ранен обмен на информация в случай на радиационна опасност (ECURIE);

12) преките контакти с агенции на Съюза, различни от ЕОБХ (като например ECDC, ECHA, EMA), държавите членки и заинтересовани страни от частния сектор;

имащите отношение международни организации, като например Световната организация по здравеопазване на животните (OIE), Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО) и Световната здравна организация (СЗО), особено в рамките на Международната мрежа на органите по безопасност на храните ([8]) (INFOSAN) и в контекста на Международните здравни правила ([9]) (IHR), както и на Глобалната инициатива за здравна сигурност ([10]).

([1]) Решение № 1082/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. за сериозните трансгранични заплахи за здравето и за отмяна на Решение № 2119/98/ЕО (ОВ L 293, 5.11.2013 г., стр. 1).
([2]) http://efsa.europa.eu/en/science/wgs-and-networks
([3]) https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/epidemic-intelligence-information-system-epis
([4]) Последно издание: http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4634
([5]) https://ec.europa.eu/food/committees/paff_en
([6]) https://ec.europa.eu/food/safety/official_controls/legislation/ref-labs_en
([7]) https://ec.europa.eu/health/preparedness_response/risk_management/hsc_en
([8]) http://www.who.int/foodsafety/areas_work/infosan/en/
([9]) http://www.who.int/topics/international_health_regulations/en/
([10]) http://www.ghsi.ca/english/index.asp